

TANMENET

ÉNEK

9. osztály

Nat 2012

Heti 1 óra

MOZAIK KIADÓ – SZEGED, 2014

Óra	Zenei reprodukció			Zenei befogadás		Koncentráció
	Éneklés (dal – énekes anyag)	Generatív, kreatív zenei tevékenység (készségfej- lesztés, írás – olvasás)	Zeneelméleti alapismeretek	Befogadói kompe- tenciák (témák)	Zenehallgatás (adekvát befo- gadói attitűd)	
I. Előkészítés, bevezetés						
1.	Az általános iskolá- ban tanult népdalok, műdalok	Mf.: 1–10.	Ritmusértékek és jelek, 2 kereszt és 2 bé elő- jegyzés, módosítások, dúr és moll hangsorok	Visszaemlékezés: zenetörténeti korok, zeneszerzők, műfaj- ok, formák, hangsze- rek.	Tanult zenemű- vek felismerése („Ki nyer- ma?”)	Történelem. Irodalom. Képzőművé- szet.
II. Magyar népzene						
2.	MENYASSZONY- BÚCSÚZÓ... (Kalevala dallam); MEGRAKJÁK A TÜZET	Mf.: 11–14.	A pentaton hangsor. A régi stílus jellemzői.	Népdalgyűjtőink. A Kalevala.	Kodály Zoltán: Vejnemőjnen muzsikál	A finn nemzeti eposz.
3.	KOLOZSVÁROS OLYAN VÁROS; Madárka, madárka; SZOMORÚ FÜZ- FÁNAK	Mf.: 15–21.	Modális hangsorok (Dór és Fríg hangsor).	Magyar népzenei nyelvterületek. Népdalaink csoport- jai.	Kodály Zoltán: Mátrai képek	Madármotívum zenében és irodalomban.
4.	Tölgyes bucka tövibe Feljött már az est- hajnali csillag LEMENT A NAP	Mf.: 22–25.	Modális hangsorok: Líd, Mixolid, Lokriszi. A moll-hangsor három- féle változata.	Lajtha László A népdalemezés szempontjai.	Bartók Béla: Falun	A sárközi viselet.
5.	REPÜLJ MADÁR, REPÜLJ... EZ A GŐZÖS... HEJ, ROZMARING	Mf.: 26–29.	A 3 bé előjegyzés.	Az ornamentika. Magyar népi hang- szerek (tekerő, du- da). A villőzés.	Kodály Zoltán: Villó	Népszokások, hagyományok. A zene világ- napja.
6.	Túlsó soron esik az eső... Bujdosik az elmém...	Mf.: 30–31.	A 3 kereszt előjegyzés	Dallami és szövegi variánsok. A citera	Karai József: Erdélyi népdalok	Országos Népzenei Fesztiválok.
7.	Apámért s anyá- mért... SZIVÁRVÁNY HAVASÁN... Körösfői kertek alatt...	Mf.: 32–33.	Melizma (hajlítás) 1 bé és 1 kereszt elő- jegyzés.	Recitálás. Parlando előadás- mód. A zoltártípusú dal- lam.	Bartók Béla: Nyolc magyar népdal.	Csik megye földrajzi elhe- lyezkedése.
8.	Jaj, édesapám... AJ, SIRASS, ÉDES- ANYÁM... Bús a kis gerlice madár...	Mf.: 34–35.	A hangsúlyok eltolódá- sa.	A sirató. A keserves. A jaj-nóta.	Kodály Zoltán: Székely keserves	Népi kultúránk sorsa.
9.	Szánkón viszik a menyasszony ágját... Nagy udvara van a holdnak... Népzenei ismeretek összefoglalása, rend- szerezése	Mf.: 36. Mf.: 37–39.	Giusto és rubato elő- adásmód.	Maczkó Mária elő- adóművész és nép- dalgyűjtő. Ballada, betyárdal.	Galga menti népdalok. Hagyományok őrzése, ápolása.	Előadóművé- szet és az autentikus hangzásvilág. Helyi népzenei felvételek.
III. A zene története						
10.	Harangvirág Pindaros: Óda Szeikilosz sirverse	Mf.: 40.	A tizenhatod. A nyújtott értékek.	A ZENE KEZDETE AZ ÓKOR ZENÉJE		Történelmi hát- tér.

Óra	Zenei reprodukció			Zenei befogadás		Koncentráció
	Éneklés (dal – énekes anyag)	Generatív, kreatív zenei tevékenység (készségfej- lesztés, írás – olvasás)	Zeneelméleti alapismeretek	Befogadói kompe- tenciák (témák)	Zenehallgatás (adekvát befo- gadói attitűd)	
11.	DIES IRAE GREGORIÁN HIMNUSZ		Szillabikus és melizmatikus éneklés.	A KÖZÉPKOR ZE- NÉJE: – gregorián ének – a kottairás történe- te – Arezzoi Guido – A mise	Gregorián énekek	Kódexek vilá- ga. Korabeli épít- kezés, díszítés.
12.	MONIOT D'ARRAS: Nyári ének J. of Fornsete: Nyár-kánon Ismeretlen szerző: Tavaszköszöntő	Mf.: 41–43.	A 2 kereszt előjegyzés	A középor világi ze- néje: trubadúrének. A többszólamúság kezdeté (az orga- num). A kánon.	Ifj. Somorjai József: Trubadúr- mollban	Korabeli versek szövegének elemzése.
13.	Fúj, süvölt a Mátra szele. ISTEN, HAZÁN- KÉRT TÉRDE- LÜNK ELŐDBE... Ómagyar Mária- siralom, Gloria Patri et Filio Salvator noster (rész- let)	A Halotti Beszéd recitálása.	A recitálás. A nyolcados lüktetés. A variáns.	A MAGYARSÁG ZENÉJE A NÉP- VÁNDORLÁSTÓL A XIV. SZ. VÉGÉ- IG.	Korabeli énekek.	Anonymus: Gesta Hungaro- rum. Feszty-körkép (részlet).
14.	Josquin des Prés: ÉVSZAK- KÖSZÖNTŐ G. P. da Palestrina: FEL DALRA!	Mf.: 44–46.	A kétszólamú kottakép. A 2 bé előjegyzés (is- métlés). A 3 bé előjegyzés (gya- korlás).	A RENESZANSZ KORA: – zeneszerzők G. P. DA PALEST- RINA – korabeli műfajok	Josquin des Prés: Évszak- köszöntő	Humanista világnézet a művészetek- ben.
15.	Orlandus Lassus: Szerelmi panasz (fel- ső szólam)		A többszólamú kotta- kép. Kulcsok: – violinkulcs – basszuskulcs – altkulcs	ORLANDUS LAS- SUS. Villanella, chason, madrigál, zsoltár, motetta, mise. Polifón és homofón szerkesztési formák.	Orlandus Las- sus: A visszhang	XIII. Gergely pápa kapcsolat a művészetek- kel.
16.	Tinódi: SOKFÉLE RÉSZÖGÖSRŐL Siralom adaték... TI MAGYAROK, MÁR ISTENT IMÁDJÁTOK...	Mf.: 47.	Az 1 bé előjegyzés.	A MAGYAR RE- NESZÁNSZ. TINÓDI LANTOS SEBESTYÉN (Sár- vár). A Cronica. A históriás ének. A lant.	Tinódi L. Sebestyén: Sokféle részögösről	A végvárok tör- ténete (a lakóhelyhez legközelebbi vár)
17.	BOCSÁSD MEG, ÚRISTEN... MAGOS KÖSZIK- LÁNAK... NOSZA, HAJDÚ...	Mf.: 48.	A nyújtott ritmus.	A XVI. SZÁZADI MAGYAR HANG- SZERES ZENE. Bakfark Bálint. A magyar táncmu- zsika.	Bakfark Bálint: f-moll Fantázia	Az irodalmi értékű Balassi- strófa. A korabeli hangszeres zene helyi előadó- művészei.
18.	J. S. BACH: JÖJJ, HALLGASD, MIT MOND A SZÉL... C. Monteverdi: Orfeo canzonettája	Mf.: 49–51.	A kánon rendjének je- lei. 1. 2. primo, secundo (prima volta, secunda volta)	A BAROKK KORA ÉS ZENÉJE. A zenés dráma. C. Monteverdi, H. Schütz, G. B. Lully, A. Corelli, H. Purcell, A. Scarlatti.	A. Corelli: La Folia	XIV. Lajos mű- vészeti törekvései.

Óra	Zenei reprodukció			Zenei befogadás		Koncentráció
	Éneklés (dal – énekes anyag)	Generatív, kreatív zenei tevékenység (képességfej- lesztés, írás – olvasás)	Zeneelméleti alapismeretek	Befogadói kompe- tenciák (témák)	Zenehallgatás (adekvát befog- adói attitűd)	
19.	Eljött a szép tavasz (korál)		Az „előke”	F. Couperin, J. Ph. Rameau. Antonio Vivaldi. A versenymű. A rondó. A csembaló.	J. Ph. Rameau: Tambourin. A. Vivaldi: D-dúr fuvola- verseny.	III. Károly ma- gyar király kap- csolata a zené- vel.
20.	ELJÖTT A SZÉP TAVASZ (korál)		A 2 kereszt előjegyzés. Módosítások.	JOHANN SEBAS- TIAN BACH Prelúdium, fuga, toc- cata, szvit. BWV. A barokk zenekar.	J. S. Bach: d-moll toccata és fuga; Das wohltem- perierte Klavier h-moll szvit Badinerie); II. Brandenbur- gi veseny (F-dúr).	Korabeli fest- mények: a színek har- móniája.
21.	J. S. BACH: – BEFIEHL DU DEINE WEGE (A fényes Istenarcot) – Ha köd lepi be a tájat	Mf.: 52–53.	A 4 szólamú kottakép	Passió Kantáta	J. S. Bach: Máté passió.	A barokk zene és a képzőmű- vészet kapcsola- ta.
22.	G. F. HÄNDEL: SZÉP HÁRSFA- LOMB	Mf.: 54–55.	A triola Dinamikai jelek és kife- jezések.	GEORG FRIED- RICH HÄNDEL életútja és művésze- te. Hangszeres kompo- zíciók. Az orgona.	G. F. Händel: Szép hársfa- lomb; F-dúr or- gonaverseny – I. tétel.; Vízi- zene (F-dúr szvit)	Händel – Anglia – I. György.
23.	G. F. Händel: MESSIÁS – HAL- LELUJA Boldog légy, te drága hon	Mf.: 56–59.	A tizenhatodik. Szünetjelek.	Az oratórium. Messiás. Judás Makkabeus	G. F. Händel: Messias – Halleluja	Händel zenei hatása.
24.	TÉRJ MEG MÁR BÚJDOSÁSIDBÓL (kuruc dallam)	Mf.: 60–61.	Az 1 kereszt előjegyzés. A terc hangköz.	A XVII. SZÁZADI MAGYAR ZENE. Kéziratok, kódexek. ESTERHÁZY PÁL. Jellemző hangszerek.	Esterházy Pál: Ave maris stella (Tengernek fényes csillaga)	Történelmi események a XVII. sz.-i Magyaror- szágon.
25.	Joseph Haydn: Szerenád	Mf.: 62–64.	Motívum. Mondat. Periódus.	A ROKOKÓ ÉS A GÁLÁNS STÍLUS. A BÉCSI KLASZ- SZIKUSOK KORA. A szimfonikus zene- kar.	Klasszikus kedvencek.	Történelem és a társművésze- tek.
26.	Hej, Ilona, Ilona (horvát népdal) J. HAYDN: EGY- KEDVŰSÉG J. Haydn: SZÉP NYÁRI REG- GEL	Módosítások az Egykedvű- ség című dalban. Mf.: 65–67.	Hangsúlyok szerepe a zenében. Módosítások. A violinkulcs alatti 8-as. Dinamikai elemek.	JOSEPH HAYDN élete és művészete. A feldolgozás. A vonósnegyes. A klasszikus szimfó- nia.	J. Haydn: D-dúr vonósne- gyes (Pacsirta). G-dúr szimfó- nia (Oxford). D-dúr szimfó- nia (London).	Alkotói motivá- ciók. A tehetségek elismerése – emberi maga- tartás.

Óra	Zenei reprodukció			Zenei befogadás		Koncentráció
	Éneklés (dal – énekes anyag)	Generatív, kreatív zenei tevékenység (készségfej- lesztés, írás – olvasás)	Zeneelméleti alapismeretek	Befogadói kompe- tenciák (témák)	Zenehallgatás (adekvát befog- adói attitűd)	
27.	J. Haydn: Simon gazda áriája. Vigan, vigan, im itt a bor	Mf.: 68. Szolmizálás: a tk. 106. oldalán talál- ható zenei idézeteket, majd elemzé- sek: motí- vum, mondat, periódus.	Nyújtott ritmus. A tizenhatod. A staccato.	Az oratórium.	Joseph Haydn: Évszakok.	Természet és évszakok a mű- vészetekben.
28.	W. A. MOZART: A FONÓ LÁNYKA	A fonó lány- ka című dal szolmizálása. Szolmizálás: tk. 114. oldalán: molto, alleg- ro dallam.	A nyolcados ütemmuta- tó. Az I kerszt előjegyzés. Hangközök: tk. 113. o. zongora – alsó szóla- mok.	WOLFGANG AMADEUS MO- ZART életútja és al- kotásai. A szonáta, mint mű- faj és mint forma. LUDWIG KÖCHEL. A versenymű. A szimfónia.	W. A. Mozart: A-dúr szonáta. W. A. Mozart: d-moll zongor- averseny. g-moll szimfó- nia.	Gyermekkor – érdeklődés fel- ismerése: írók, költők, önma- gunk. Keserű hangul- lat az iroda- lomban.
29.	W. A. MOZART: HOGYHA TÁN, GRÓF URAM; MOST PEDIG VÉ- GE A SZÉP IDŐK- NEK; ASSZONYOK, LÁNYOK	A tanult da- lok utószol- mizálása.	A kis nyújtott ritmus.	A klasszikus opera W. A. Mozart: Va- rázsfuvola és FIGA- RO HÁZASSÁGA.	W. A. Mozart: Figaro házassá- ga – részletek.	A Figaro ház- sága témájához hasonló iro- dalmi művek.
30.	W. A. MOZART: Szép május (ismét- lés)	Mf.: 70–71.	A nyolcados lüktetés.	A REQUIEM	W. A. Mozart: Requiem – Lacrymosa.	Méltósággal elbúcsúzni.
31.	L. v. BEETHOVEN: A TÁVOLI KED- VESHEZ; FORTE ÉS PIANO	Mf.: 72. Szolmizálás: a szimfóniák témái a tan- könyvből: 128–130.	A nyolcados metrum. A kánon.	LUDWIG VAN BEETHOVEN élete és művészete. Szimfóniák I–IX.	L. v. Beetho- ven: szimfóniáinak főtémái.	Emberi karakterek. A heiligenstadti végrendelet.
32.	L. v. Beethoven: Te szép hazám – Szeretlek L. v. BEETHOVEN: Karfantázia ÖRÖMÓDA	Mf.: 73. A 3 bé elő- jegyzés. Mf.: 74–75.	A nyolcad szünettel tör- ténő indítás jelentősége. A 2 kerszt előjegyzés.	L. V. BEETHOVEN V. – SORS SZIM- FÓNIAJA. L. V. BEETHOVEN: IX. SZIMFÓNIAJA. Magyaros motívu- mok a XVIII. század mestereinek tollából.	L. v. Beetho- ven: V. (Sors) szimfónia. L. v. Beetho- ven: IX. szimfónia.	A görög sors- tragédiák. Shakespeare tragédiái. Az európai ze- ne és társművé- szetek hitvallása.
33–36.	A tanév során tanu- ltak összegzése, rend- szerezése: Az új éne- kek gyakorlása, ki- dolgozása.	Mf.: 76–79.		Hangversenyek látog- tatása	„Ki nyer ma?” a megismert zeneművek alapján.	Múzeumlátoga- tások